

Ghaoui proti Francii, rozsudek ze dne 16. 1. 2025 - Nezbytné použití síly policistou z důvodu upřímného přesvědčení o ohrožení života jeho kolegy

Stěžovatel: Ghaoui

Žalovaný stát: Francie

Číslo stížnosti: 41208/21

Datum: 16.01.2025

Článek Úmluvy: čl. 2

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: nezávislost a nestrannost, nezávislost vyšetřujících orgánů, policejní násilí/použití síly, právo na život, právo na život a ochrana před špatným zacházením

Český právní řád: § 29 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

§ 32 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

§ 51 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

§ 56 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Významnost: 2

VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č. 4/2025

Ghaoui proti Francii

rozsudek ze dne 16. 1. 2025, č. 41208/21

Autorský komentář

V předkládaném rozhodnutí se Soud vyslovil k použití zbraně policistou, jenž při policejním zákroku vystřelil proti osobě, která na jeho kolegu najížděla nebezpečně autem. Týká se použití zbraně policistou ve snaze ochránit svého kolegu, jemuž hrozilo, že ho vozidlo, v dané chvíli představující zbraň, zraní nebo usmrtí. Policista v posuzovaném případě s ohledem na nutnost jednat rychle použil střelnou zbraň bez toho, aby použil nejprve mírnější prostředky k jeho zastavení, protože se musel v rámci krátkého časového okamžiku nejen rozhodnout, ale účinně jednat, aby hrozící následek odvrátil, což se mu podařilo, ale stěžovatele jako útočníka vážně zranil.

Jde ve smyslu § 32 trestního zákoníku o oprávněné použití zbraně, což je jedna z okolností vylučujících protiprávnost tak, že „trestný čin nespáchá ten, kdo použije zbraň v mezích

stanovených jiným právním předpisem“, kterým je v případě použití zbraně policistou zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Soud zde sice nepřichází výslovně s novými myšlenkami, lze však i přesto toto rozhodnutí považovat za zajímavé pro jeho rozšiřující návaznost na předchozí judikaturu Soudu k obdobné otázce týkající se posouzení ochrany života podle čl. 2 Úmluvy. Jde zejména o rozsudek velkého senátu ze dne 20. 12. 2004, Makaratzis proti Řecku, č. 50385/99, a rozsudek ze dne 24. 3. 2011, Giuliani a Gaggio proti Itálii, č. 23458/2002, kde Soud podstatné úvahy již vyjádřil a nosné závěry z nich v této věci zobecňuje, ale především, a to je podstatné, že vyjádřil, že nedošlo ze strany zakročujícího policisty k porušení čl. 2 Úmluvy, jak tomu bylo ve věci Makaratzis proti Řecku č. 50385/99, kde dospěl k závěru, že čl. 2 Úmluvy porušen byl.

V předkládaném rozhodnutí shledal, že okolnosti, za kterých policista na stěžovatele, na řidiče auta nebezpečně najíždějícího na jeho kolegu, 2x vystřelil a vážně ho zranil, bylo jednáním v nutné obraně (srov bod 108 tohoto rozhodnutí). Ve smyslu naší právní úpravy tzn., že vylučovalo trestní odpovědnost ve smyslu § 32 tr. zákoníku. Za podstatné považoval, že policista použil zbraň s cílem bránit svého kolegu, který se nacházel před vozidlem řízeným stěžovatelem v ohrožení života. Důvodem použití zbraně tedy bylo zajistit obranu svého ohroženého kolegy „proti nezákonnému násilí“ ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. a) Úmluvy. Rovněž je významné, že Soud toleroval, že v situaci, kdy mířil na horní část těla stěžovatele, nevystřelil varovné výstřely, což nevyžadoval proto, že použití zbraně bylo souběžné s útokem a že se vše odehrálo během několika sekund, což znemožnilo použít varovný výstřel. Za podnětný lze považovat i odkaz na subsidiaritu a zdůraznění přísnějšího posuzování pojmu „zcela nezbytné“ než například posuzování „nezbytný v demokratické společnosti“, a že bylo ze strany státu (a konkrétně jeho představitelů z pozice policistů) splněno tak přísné kritérium.

Právě tento závěr lze v dané situaci považovat za důležitý pro budoucí posuzování trestních věcí ve smyslu i naší právní úpravy, konkrétně § 32 trestního zákoníku a u použití zbraně policistou na základě § 56 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o policii České republiky, jenž pod písmenem a) stanoví, že policista je oprávněn použít zbraň v nutné obraně nebo v krajní nouzi. V odstavci 2 určuje, že toto užití je možné, když mírnější donucovací prostředky by byly zřejmě neúčinné, a v odstavci 3 toto užití váže na povinnost vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, a užít výstrahu, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu. Právě k výkladu těchto ustanovení může být předmětné rozhodnutí za obdobných podmínek použitelné.

Vhodné je za tím účelem poukázat i na bod 109 posuzovaného rozhodnutí, kde Soud uvedl, že „jakkoli může být žádoucí, aby takové prostředky byly rozšířeny za účelem postupného omezení používání smrtících metod, stanovení takové povinnosti bez možnosti zohlednění individuálních okolností případu by ukládalo státu a zasahujícím orgánům nadměrné břemeno, které by mohlo vést k výkonu činnosti na úkor životů policistů či životů jiných osob zejména kvůli nepředvídatelnosti lidské povahy...“ I z tohoto rozhodnutí lze seznat, že vždy je třeba se zabývat důsledně konkrétními okolnostmi, za kterých k použití zbraně policistou došlo a zvažovat je i s ohledem nejen na ně, ale i všechna pro tento účel přísně stanovená kritéria.

(JUDr. Milada Šámalová)

SKUTKOVÝ STAV

Stěžovatel se v dubnu 2009 nacházel na parkovišti ve francouzském městě Tours. Ve stejnou dobu na parkoviště přijeli policisté z kynologické jednotky a rozhodli se provést namátkovou kontrolu přítomné osoby. V okamžiku, kdy stěžovatel policisty spatřil, nasedl do auta a vyjel směrem k

jednomu z nich. Jelikož stěžovatel nerespektoval výzvy k zastavení, druhý policista B. na něj vystřelil, aby odvrátil nebezpečí, které hrozilo jeho kolegovi. Jednou kulkou stěžovatele zasáhl a způsobil mu poranění míchy vedoucí k celkové paraplegii dolních končetin.

Ihned po událostech zahájilo státní zastupitelství vyšetřování trestného činu úmyslného násilí proti úřední osobě spáchaného se zbraní. Bylo zajištěno místo činu a odděleně vyslechnuti zapojení policisté. Z vyšetřování vyplynulo, že zásah policisty byl přiměřený a v mezích nutné obrany, neboť jeho kolegovi hrozilo ze strany stěžovatele nebezpečí. Proto státní orgány nezahájily trestní řízení vůči policistovi, ale pouze proti stěžovateli. Vyšetřování jednání policisty začalo až v prosinci 2009, tedy osm měsíců po dané události, kdy na něj stěžovatel podal trestní oznámení pro pokus o zabití. Toto vyšetřování trvalo nakonec několik let, přičemž některé úkony (konfrontace, znalecký posudek střel a vozidla stěžovatele) byly provedeny až na jeho samotném závěru. Příklad řešil i francouzský Kasační soud a věc byla nakonec rozsoudena v roce 2021. Stěžovatel byl uznán vinným a policista, který se uchýlil ke střelbě, byl zproštěn obžaloby.

Stěžovatel následně podal žalobu proti státu na náhradu nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku vyšetřování, kterou mu stát přiznal a vyplatil. Stěžovatel dále podal stížnost k Soudu, v níž zpochybnil zproštění obžaloby policisty. Opíral se o čl. 2 Úmluvy jak v jeho hmotněprávní, tak procesní složce.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. TVRZENÉ PORUŠENÍ ČL. 2 ÚMLUVY

67. Stěžovatel namítá zastavení trestního stíhání policisty, který se uchýlil ke střelbě. Odvolává se na čl. 2 Úmluvy, a to jak na jeho hmotněprávní, tak procesní složka, jenž v odstavci 1 stanoví, že „Právo každého na život je chráněno zákonem. Nikdo nesmí být úmyslně zbaven života kromě výkonu soudem uloženého trestu následujícího po uznání viny za spáchání trestného činu, pro který zákon ukládá tento trest. V odstavci 2 stanoví, že „Zbavení života se nebude považovat za způsobené v rozporu s tímto článkem, jestliže bude vyplývat z použití síly, které není více než zcela nezbytné, při: a) obraně každé osoby proti nezákonnému násilí, b) provádění zákonného zatčení nebo zabránění útěku osoby zákonně zadržené, c) zákonně uskutečněné akci za účelem potlačení nepokojů nebo vzpoury.“

A. K přijatelnosti

(...)

B. K věci samé

(...)

2. Posouzení Soudu

83. Soud nejprve posoudí kvalitu vnitrostátního trestního řízení (dodržení procesní povinnosti vyplývající z čl. 2 Úmluvy) a poté otázku, zda bylo použití síly zcela nezbytné (dodržení hmotněprávní povinnosti).

(a) Procesní složka

84. Soud připomíná, že čl. 2 Úmluvy vzhledem ke své zásadní povaze ukládá vnitrostátním orgánům procesní povinnost provést účinné vyšetřování tvrzení o porušení jeho hmotněprávní složky (rozsudek velkého senátu ze dne 30. 3. 2016, Armani Da Silva proti Spojenému království, č.

85. Obecně platí, že aby bylo vyšetřování vraždy nebo použití potenciálně smrtící síly ze strany státních orgánů účinné, musí být osoby pověřené tímto vyšetřováním nezávislé na osobách zapojených do případu. Vyšetřování musí být adekvátní v tom smyslu, že musí umožnit zjistit skutkový stav, určit, zda bylo použito síly za daných okolností oprávněné, a identifikovat odpovědné osoby a případně je potrestat. Vyšetřování musí být vedeno přiměřeně rychle a pečlivě, a konečně, oběť nebo její blízcí musí být zapojeni do řízení v míře nezbytné k ochraně jejich oprávněných zájmů (*ibidem*, body 229–239). Tyto parametry, které umožňují posoudit míru účinnosti vyšetřování, jsou vzájemně propojeny a nesmějí být posuzovány odděleně (viz, *mutatis mutandis*, rozsudek ze dne 14. 4. 2015, Mustafa Tunç a Fecire Tunç proti Turecku, č. 24014/05, bod 225).

86. I když je v projednávaném případě nesporné, že stěžovatel měl dostatečný přístup k trestnému spisu, namítá ostatní kritéria účinnosti vyšetřování. V této souvislosti Soud uvádí následující.

87. Zaprvé, v den, kdy k události došlo, státní zástupce z úřední povinnosti zahájil vyšetřování podle trestního řádu. Bez ohledu na skutečnost, že se týkalo stěžovatele jako osoby obviněné z násilných trestných činů proti představiteli veřejné moci, bylo objektivně provedeno několik vyšetřovacích úkonů potřebných pro stanovení skutkového stavu a trestní odpovědnosti. Dotčení policisté byli tedy rychle a samostatně vyslechnuti, což umožnilo zabránit jakémukoli riziku koluze, zaznamenat jejich výpovědi ve velmi krátké době po spáchání skutku a zabránit jakémukoli riziku ztráty důležitých skutečností nebo detailů v důsledku uplynutí času ... viz *a contrario* rozsudek ze dne 11. 6. 2024, T. V. proti Chorvatsku, č. 47909/19, bod 67).

88. Z počátečního vyšetřování vyplynul jednoznačný závěr, že na jedné straně je stěžovatel trestně odpovědný za to, že najel na policistu, jehož postavení nemohl neznat, a na druhé straně, že reakce policisty B. byla přiměřená vzhledem k bezprostřednosti a závažnosti nebezpečí, kterému stěžovatel vystavil jeho kolegu.

89. S ohledem na výsledky vyšetřování státní zástupce nepovažoval za vhodné zahájit trestní stíhání, provést další vyšetřování ani předat věc vyšetřujícímu soudci.

90. Pokud jde o tvrzenou absenci nezávislosti meziregionálního ředitelství soudní policie („DIPJ“) v Orléans z důvodu institucionální vazby na policejní jednotku v Tours, Soud nejprve konstatuje, že stěžovatel tuto otázku nikdy nevznesl na vnitrostátní úrovni. Za druhé Soud poznamenává, že DIPJ spadá pod ústřední ředitelství kriminální a vyšetřovací policie, zatímco kynologická jednotka policie v Tours, k níž patřili dotyční policisté, spadá pod národní ředitelství veřejné bezpečnosti. V důsledku toho ustanovení DIPJ v Orléans státním zástupcem představuje záruku nezávislosti při vedení počátečního vyšetřování policií. Za třetí, nebyla prokázána žádná konkrétní závislost, zatímco soudní vyšetřování bylo vedeno zcela nezávisle soudci – vyšetřujícími soudci – pod dohledem vyšetřujícího senátu (viz také rozhodnutí ze dne 4. 9. 2018, Mendy proti Francii, č. 71428/12, bod 41). Tvrzení o zaujatosti prvního vyšetřujícího soudce a státního zástupce nejsou podložena.

91. Soud dále uznává, že vyšetřování, které trvalo několik let, bylo provázeno různými prodlevami a obdobím nečinnosti (srov. rozsudek velkého senátu ze dne 25. 6. 2019, Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku, č. 41720/13, bod 184). Zejména vyšetřování skutků, jejichž obětí se stal stěžovatel, bylo zahájeno pouze z jeho podnětu, po jeho opakovaných výzvách a více než osm měsíců po událostech případu. Konfrontace se uskutečnily až v roce 2017. Jak poznamenal soud prvního stupně v Paříži, znalecké posudky vozidla a balistické znalecké posudky byly navíc nařizeny až na samém konci vyšetřování a byly provedeny téměř devět let po projednávaných událostech, přičemž nic nebránilo tomu, aby byly provedeny mnohem dříve ... Třetí vyšetřující soudce sice kritizoval jejich kvalitu a omezil jejich rozsah, ale nenařídil žádné další znalecké dokazování ani šetření, které by mohly

kompensovat jím zjištěné nedostatky.

92. Soud však poznamenává, že soud prvního stupně v Paříži uznal určité prodlení a na základě čl. L. 141-1 zákona o organizaci soudnictví přiznal stěžovateli náhradu újmy ve výši 5 400 EUR. Soud prvního stupně v Paříži totiž shledal, že stát nese odpovědnost za nepřiměřenou délku (18 měsíců) provedení balistických znaleckých posudků, znaleckých posudků vozidla a lékařských posudků, které byly navíc nařízeny až na konci vyšetřování. Kromě toho provedení těchto znaleckých posudků nutně vyžadovalo konfrontaci verzí stěžovatele a dvou policistů, jejichž výpovědi byly zaznamenány bezprostředně po projednáváních událostech. Důvod, pro který se náhrada újmy nařízená vnitrostátním soudem týkala pouze prodlev při vyšetřování v rámci předběžného šetření a některých dalších zpoždění, byl ten, že stěžovatel vnitrostátnímu soudu nepředložil všechny důkazy z vyšetřovacího spisu, na které se odvolává před Soudem, a nakonec se proti rozsudku neodvolal ...

93. Na druhou stranu tyto nedostatky vyšetřování nezabránilly vnitrostátním orgánům v tom, aby zjistily podstatné skutečnosti té noci, která měla pro stěžovatele tragické následky, a aby určily, zda použití síly bylo zcela nezbytné a přiměřené (viz také body 105–106 a 113 níže). Soud v tomto ohledu konstatuje, že nebylo tvrzeno, že opožděné provedení znaleckého posudku vozidla a balistického znaleckého posudku mohlo ovlivnit jejich výsledky (viz *a contrario* například rozsudek ze dne 15. 6. 2021, Silina proti Rusku, č. 16876/14, bod 48).

94. Ve skutečnosti nebylo možné určit pouze dvě okolnosti o událostech, k nimž došlo v noci 15. 4. 2009: přesný okamžik (s přesností na desetinu sekundy) druhého výstřelu ve vztahu k nárazu automobilu do nohy zraněného policisty R., a přesnou trajektorii vozidla značky Audi bezprostředně po rozjezdu. Soud však připomíná, že procesní povinnost vyžadovaná čl. 2 je povinností prostředků, nikoli povinností výsledku (rozsudek velkého senátu ze dne 7. 7. 2011, Al-Skeini a ostatní proti Spojenému království, č. 55721/07, bod 166). Vzhledem k extrémně rychlému průběhu událostí a při absenci objektivních a na stranách sporu nezávislých svědků Soud nemůže vnitrostátním orgánům vytýkat, že nebyly schopny tyto dvě okolnosti objasnit (viz *a contrario* rozsudek ze dne 23. 5. 2019, Chebab proti Francii, č. 542/13, body 92–96, kde procesní nedostatky zmařily schopnost vyšetřování objasnit některé důležité skutečnosti).

95. Soud dále konstatuje, že na základě shromážděných důkazů soudci (dva vyšetřující soudci a tři poradci vyšetřovacího senátu), což potvrdil i Kasační soud, dospěli k přesvědčení, že střelba policisty B. spadala do právního rámce nutné obrany, čímž byl policista zbaven veškeré trestní odpovědnosti a neexistoval tedy důvod postavit ho před trestní soud.

96. Soud připomíná, že čl. 2 nevyžaduje, aby každé trestní stíhání vedlo k obvinění nebo odsouzení (rozsudek velkého senátu ze dne 24. 3. 2011, Giuliani a Gaggio proti Itálii, č. 23458/02, s citovanými odkazy) a domnívá se, že v daném případě by zpochybnění závěrů vnitrostátních soudců znamenalo porušení zásady subsidiarity (viz, *mutatis mutandis*, výše citovaný rozsudek Chebab, body 72–73).

97. S ohledem na všechny tyto skutečnosti má Soud za to, že nadměrná pomalost, zejména při provádění znaleckých posudků – což byla hlavní námitka vznesená stěžovatelem před soudem prvního stupně – byla předmětem náhrady újmy stanovené na základě dokumentů předložených stěžovatelem (bod 92 výše). S přihlédnutím k této nápravě na vnitrostátní úrovni a na výše uvedené posouzení různých vyšetřovacích úkonů (body 86–90 a 93–95), Soud dospěl k závěru, že předmětné vyšetřování bylo nestranné, nezávislé, účinné a přiměřené, a tedy splňovalo požadavky procesní části čl. 2 Úmluvy. Z toho vyplývá, že v této části nedošlo k jeho porušení.

(b) Hmotněprávní složka

98. Obecné zásady týkající se hmotněprávních závazků vyplývajících z čl. 2 Úmluvy jsou uvedeny v

rozsudcích velkého senátu Makaratzis proti Řecku (ze dne 20. 12. 2004, č. 50385/99, body 56–60) a Giuliani a Gaggio (viz výše citovaný rozsudek, body 174–82 a 208–210).

99. Zejména z celkového znění čl. 2 Úmluvy vyplývá, že odstavec 2 primárně nedefinuje situace, v nichž je přípustné úmyslně způsobit smrt, ale popisuje situace, v nichž je možné „použít sílu“, což může vést k neúmyslnému usmrcení. Použití síly však musí být „zcela nezbytné“ k dosažení jednoho z cílů uvedených v písmenech a), b) nebo c). Použití výrazu „zcela nezbytné“ naznačuje, že je třeba použít přísnější a naléhavější kritérium nezbytnosti, než jaké se obvykle používá k určení, zda je zásah státu „nezbytný v demokratické společnosti“ ve smyslu odstavce 2 čl. 8 až 11 Úmluvy (tamtéž, body 175–176 a odkazy v nich uvedené).

100. Použití síly ze strany státních orgánů může být ospravedlnitelné, pokud je založeno na upřímném přesvědčení, které bylo v době události z dobrých důvodů považováno za oprávněné, ale které se následně ukázalo jako mylné. Tvrzení opaku by pro stát a jeho orgány pověřené vymáháním práva znamenalo nereálnou zátěž, která by mohla být na úkor jejich životů a životů jiných osob (viz výše citovaný rozsudek Giuliani a Gaggio, bod 178).

101. Vzhledem k důležitosti čl. 2 v každé demokratické společnosti musí Soud posuzovat tvrzení o porušení tohoto ustanovení velmi pečlivě, přičemž musí vzít v úvahu nejen jednání vnitrostátních orgánů, které skutečně použily sílu, ale také všechny okolnosti, které je provázely, zejména platný právní nebo regulační rámec, jakož i jejich přípravu a kontrolu nad nimi (viz výše citovaný rozsudek Makaratzis, citovaný výše, bod 59; a rozsudek velkého senátu ze dne 6. 7. 2005, Natchova a ostatní proti Bulharsku, č. 43577/98 a 43579/98, bod 93, s odkazy tam uvedenými).

102. V projednávaném případě stěžovatel nezpochybňuje existenci přiměřeného právního a regulačního rámce vnitrostátního práva týkajícího se používání střelných zbraní a organizace policejních kontrol. Soud již navíc shledal právní rámec nutné obrany, jak je stanoven ve francouzském právu, za souladný s Úmluvou (viz výše citované rozhodnutí Mendy, bod 35).

103. Policista B. použil zbraň s cílem bránit svého kolegu R., který se nacházel před vozidlem řízeným stěžovatelem. Cílem jednání policisty tedy bylo zajistit obranu R. „proti nezákonnému násilí“ ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. a) Úmluvy.

104. Pokud jde o okolnosti, za nichž došlo k události v projednávaném případě, Soud nejprve poznamenává, že vnitrostátní soudy zjistily následující skutečnosti ...

105. Když stěžovatel uviděl policisty, rozjel se vyšší rychlostí, než je obvyklé, a prudce zrychlil, přičemž jel přímo vpřed. Ačkoli to nebylo v rozporu s údajným záměrem stěžovatele odbočit doleva, možnost okamžitého odbočení doleva byla vyloučena vzhledem k tomu, že vozidlo značky Audi bylo obklopeno jinými vozidly ... R. se nacházel v dráze stěžovatele ve vzdálenosti přibližně tří až pěti metrů a dával mu znamení, aby zastavil. B. se nacházel na pravé straně vozidla, a když viděl, že stěžovatel prudce zrychluje směrem k R., vystřelil „v rychlém sledu“ dva výstřely, přičemž první zasáhl přední pravý blatník a druhý přední okénko spolujezdce, zatímco vozidlo bylo v pohybu ... V okamžiku druhého výstřelu byl stěžovatel v profilu vůči B., možnost výstřelu zezadu byla s ohledem na závěry lékařského posudku vyloučena ... Teorii, podle níž k druhému výstřelu došlo poté, co vozidlo srazilo R., předložil třetí vyšetřující soudce ... ale nebyla potvrzena, protože rozhodnutí tohoto soudce bylo v odvolacím řízení zrušeno.

106. Podle názoru Soudu nejsou takto zjištěné skutečnosti v rozporu s uspořádáním místa činu, zraněními stěžovatele, shromážděnými důkazy a výpověďmi učiněnými v průběhu vyšetřování (viz *a contrario* rozsudek ze dne 26. 5. 2020, Ramazanova a Alekseyev proti Rusku, č. 1441/10, případ, ve kterém v případě radikálně odlišných verzí skutkového stavu vedly nedostatky vyšetřování k

nemožnosti objasnit okolnosti, za kterých příbuzný stěžovatelů přišel o život; srov. s výše citovaným rozsudkem Chebab, bod 77).

107. Soud rovněž konstatuje, že z písemností ze spisu k případu se nejeví, že by policejní kontrola byla provedena v rámci plánované operace. Za těchto okolností museli policisté reagovat bez předchozí specifické přípravy, tím spíše, že patřili ke kynologické jednotce, a nikoli k protikriminální jednotce (viz výše citovaný rozsudek Chebab, bod 81; rozsudek ze dne 19. 5. 2022, Bouras proti Francii, č. 31754/18, bod 62; *a contrario* rozsudek ze dne 6. 7. 2021, Begiyeva proti Rusku, č. 14929/17, bod 67). Argument stěžovatele, že policisté měli předem přijmout jiná opatření, například zablokovat výjezd z parkoviště, není možné přijmout.

108. Tvzení stěžovatele, že B. mířil na horní část jeho těla a nevystřelil varovné výstřely, je pravdivé. Jak však zjistily vnitrostátní soudy, použití zbraně bylo souběžné s útokem, přičemž B. neměl čas vystřelit varovný výstřel ... Soud poukazuje na to, že zbytek těla stěžovatele byl chráněn vozidlem a že všechny zúčastněné osoby se shodují v tom, že se vše odehrálo během několika sekund, což, jak uvedl B., mohlo ztížit, ba dokonce znemožnit, varovný výstřel ...

109. Soudu nepřísluší abstraktně spekulovat o tom, zda bylo vhodné, aby policisté použili jiné prostředky, například střelbu do kol vozidla, ani nemůže stanovit, aby před použitím střelných zbraní došlo k využití neutralizačních prostředků (rozsudek ze dne 17. 3. 2005, Bubbins proti Spojenému království, č. 50196/99, bod 139; rozsudek ze dne 28. 3. 2006, Perk a ostatní proti Turecku, č. 50739/99, bod 72; a konečně rozhodnutí výboru ze dne 13. 4. 2023, Decoire proti Francii, č. 17949/22, bod 12). Jakkoli může být žádoucí, aby takové prostředky byly rozšířeny za účelem postupného omezení používání smrtících metod, stanovení takové povinnosti bez možnosti zohlednění individuálních okolností případu by ukládalo státu a zasahujícím orgánům nadměrné břemeno, které by mohlo vést k výkonu činnosti na úkor životů policistů či životů jiných osob zejména kvůli nepředvídatelnosti lidské povahy (viz výše citovaný rozsudek Bouras, bod 61). Soud rovněž připomíná, že jelikož je od událostí, které jsou předmětem sporu, oddělen, nemůže jeho vlastní posouzení situace nahradit posouzení policisty, který musel v zápalu akce reagovat na to, co upřímně vnímal jako nebezpečí, aby zachránil svůj život nebo život jiných (viz výše citovaný rozsudek Armani da Silva, bod 245, a judikaturu tam citovanou).

110. Soud se domnívá, že za okolností daného případu, i když byl stěžovatel policii neznámý, byl vystrašený a nebyl ozbrojený, jeho chování – rozjezd a prudké zrychlení tváří v tvář R., který ho vyzýval, aby zastavil – mohlo být B. rozumně vyloženo jako znamení, že navzdory varováním hodlá najet do jeho kolegy.

111. Zatímco třetí vyšetřující soudce dospěl k závěru, že existují vážné pochybnosti o aktuální a nezbytné povaze zásahu B. ... vyšetřující senát dospěl k závěru potvrzenému Kasačním soudem, že použití potenciálně smrtícího prostředku obrany – dvou výstřelů – bylo oprávněné a přiměřené hrozbě, jak ji subjektivně vnímal B. (viz výše citovaný rozsudek Chebab, body 76 a 83; a rozhodnutí výboru ze dne 13. 4. 2023, Decoire proti Francii, č. 17949/22, body 14-6).

112. Upřímnost a poctivost přesvědčení B., že jednal v nutné obraně, nebyla během vyšetřování zpochybněna ... a vyšetřovací senát zdůraznil, že B. si mohl „oprávněně myslet, že [jeho kolega] byl vystaven vážnému nebezpečí fyzické újmy“. To navíc potvrzují slova B. pronesená v okamžiku zatčení stěžovatele, kdy ho obvinil, že chtěl zabít jeho kolegu.

113. Na rozdíl od tvrzení stěžovatele se vnitrostátní soudy podrobně zabývaly přiměřeností použití síly, a dospěly k závěru, že B. jednal v nutné obraně a jeho jednání bylo zcela nezbytné, a že proto mohl použít přiměřené prostředky – dva výstřely – k zajištění obrany svého kolegy ... Jejich závěry v tomto ohledu nejsou ani svévolné, ani zjevně nepřiměřené, ale vycházejí z úplné a důkladné analýzy

shromážděných důkazů (viz také Mustafa Tunç a Fecire Tunç, výše citovaný, bod 175).

114. Stěžovatel nepředložil žádné argumenty, které by mohly vážně zpochybnit závěr vnitrostátních orgánů a soudů, že dva téměř souběžné výstřely B. byly zcela přiměřené (viz výše citovaný rozsudek Chebab; *a contrario* výše citovaný rozsudek Makaratzis, týkající se velkého počtu výstřelů, které několik policistů vypálilo na stěžovatele, který zůstal uvnitř stojícího vozidla; rozsudek ze dne 7. 6. 2018, Toubache, č. 19510/15, týkající se šesti výstřelů policistu směřujících na vozidlo vzdalujícího se z místa činu, přičemž poslední výstřely způsobily smrt jednoho z pasažérů; a výše citovaný Begiyeva, týkající se nejméně patnácti výstřelů, které byly vypáleny zejména z útočných pušek ...).

115. Soud dospěl k závěru, že použití síly za okolností daného případu, jakkoli dramatické byly jeho důsledky, nepřekročilo míru „zcela nezbytnou“, a že nebylo prokázáno použití zbytečně nepřiměřené síly.

116. Proto k porušení hmotněprávní složce čl. 2 Úmluvy nedošlo.

VÝROK

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *Prohlašuje* stížnost za přijatelnou;
2. *Rozhoduje*, že nedošlo k porušení čl. 2 Úmluvy.

(Zpracoval: Mgr. Ladislav Kováč, LL.M.)